

Projekt

z dnia 27 października 2025 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ W ZAWADZKIEM**

z dnia 2025 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zawadzkie na 2026 - 2029 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2025 poz. 1153), art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939 z późn. zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zawadzkie na 2026-2029 rok, którego treść określa załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Burmistrzowi Zawadzkiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2026 r.

Załącznik do uchwały Nr

Rady Miejskiej w Zawadzkiem

z dnia.....2025 r.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zawadzkie na rok 2026-2029

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla gminy Zawadzkie na lata 2026-2029 zwany dalej Programem określa lokalną strategię z zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych. Gminny program rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii powinien w najlepszy możliwy sposób promować zdrowie, zapobiegać używaniu substancji psychoaktywnych i rozwiązywać problemy wynikające z ich używania i uzależniania od nich. Problemy społeczne występujące zarówno na poziomie indywidualnym jak i w skali całej społeczności, współwystępują i układają się w charakterystyczne wiązki problemów. Kontekst tych problemów ma istotne znaczenie dla planowania i podejmowania działań we wszystkich wspomnianych obszarach, a także dla prognozowanych efektów działań. Dokument ten w znacznej części przewiduje kontynuację sprawdzonych działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień realizowanych przez gminę Zawadzkie w latach ubiegłych. Programem objęte są dzieci i młodzież z placówek edukacyjnych z terenu gminy Zawadzkie, dorośli, osoby zagrożone uzależnieniami, osoby pijące szkodliwie i uzależnione oraz ich rodziny oraz osoby doświadczające przemocy domowej. Program skierowany jest do wszystkich mieszkańców gminy Zawadzkie.

I. Podstawy prawne programu.

Używanie alkoholu i innych środków psychoaktywnych jest złożonym zjawiskiem społecznym, na które składa się szereg różnych czynników: pozycja społeczna, czynniki psychologiczne, wyuczone w trakcie socjalizacji zachowania, czynniki środowiskowe, uwarunkowania prawne, a także czynniki kulturowe. Z uwagi na to, że jest to problem złożony i dotyczący wielu sfer życia i praktycznie każdego mieszkańca realizuje się działania mające na celu optymalizację problemu i zmniejszenie jego skutków. Kreowanie postaw zdrowotnych i społecznych sprzyjających profilaktyce zachowań ryzykownych, edukacja, profilaktyka chorób i promocja zdrowia oraz zapobieganie uzależnieniom i ich skutkom zdrowotnym i społecznym to zadania z obszaru zdrowia publicznego.

Ustawodawca w art. 7 ust 1 pkt 5 z dnia 8 marca 1990 ustawy o samorządzie gminnym określił realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia jako jedno z zadań własnych gminy. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w art. 4¹ mówi, że do zadań własnych gmin związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych zalicza się m.in. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnień behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży. Kolejną podstawą prawną nakładającą na gminy obowiązki związane z ochroną zdrowia jest art 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r.o przeciwdziałaniu narkomanii m.in. zadania w zakresie: działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej, leczenia, rehabilitacji i reintegracji osób uzależnionych.

Przy tworzeniu Programu uwzględnione zostały wytyczne wynikające z rekomendacji do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w 2025 roku z Krajowego Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom.

II. Realizatorzy i partnerzy programu.

1. *Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych* - podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającej się od pracy albo systematycznie zakłócającej spokój lub porządek publiczny obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

2. *Ośrodek Pomocy Społecznej* - prowadzenie działań w zakresie pracy socjalnej, pomocy materialnej oraz integracji społecznej i zawodowej na rzecz osób dotkniętych problemem alkoholowym i ich rodzin. Podejmowanie działań mających na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar przemocy domowej. Kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu.

3. *Komenda Policji* - ochrona przed przemocą w rodzinie, egzekwowanie zakazu spożywania alkoholu w miejscach publicznych, prowadzenie kontroli trzeźwości kierowców, interwencji w przypadkach zakłócenia porządku publicznego oraz podejmowanie działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży szkolnej, dotyczących problematyki związanej ze zjawiskami patologicznymi. Kierowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wniosków o podjęcie stosownych kroków wobec osób nadużywających alkoholu oraz stosujących przemoc. Z udziałem funkcjonariusza Policji organizowanie oględzin i kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

4. *Sąd Rejonowy, Wydział III Rodzinny i Nieletnich* - orzekanie o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

5. *Centrum Terapii i Profilaktyki* - poradnictwo, edukacja i konsultacje specjalistów w zakresie psychoterapii uzależnień. Prowadzenie terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

6. *Placówki oświatowe* - realizacja zadań prewencyjnych, dotyczących zapobiegania problemom społecznym, w oparciu o szkolne programy profilaktyki, zgodnie z wymogami ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1999 r.

7. *Organizacje pozarządowe* - realizacja działań w obszarze profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

8. *Placówki medyczne na terenie gminy Zawadzkie.*

9. *Biblioteka i Kultura w Zawadzkim.*

10. *Parafie Rzymskokatolickie na terenie gminy Zawadzkie.*

11. *Sołectwo Żędowice, Sołectwo Kielcza.*

III. Diagnoza problemów uzależnień w gminie Zawadzkie (stan na 31.12.2024 r.).

Gmina, z racji dysponowania wiedzą o problemach swoich społeczności, a także o dostępnych zasobach, mogą przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze skierowane do lokalnej społeczności. Konkretnie działania profilaktyczne wymagają wiedzy o rozmiarach i charakterze zjawiska. Skala zjawiska uzależnienia od alkoholu i narkomanii na terenie gminy jest jednak trudna do precyzyjnego określenia, a poziom spożycia alkoholu i używania narkotyków, jak i rozpowszechnienie szkodliwych tego następstw, są różne w zależności od środowiska.

1. Rynek napojów alkoholowych w gminie Zawadzkie

Na terenie gminy Zawadzkie ustalono maksymalną liczbę zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży w ilości 102, w tym:

- 1) 34 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa;
- 2) 34 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) 34 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Ustalono również maksymalne liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży w ilości 69, w tym:

- 1) 23 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających do 4,5 % zawartości alkoholu oraz piwa;
- 2) 23 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % do 18 % zawartości alkoholu (z wyjątkiem piwa);
- 3) 23 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych powyżej 18 % zawartości alkoholu.

Ilość punktów do spożycia poza miejscem sprzedaży i w miejscu sprzedaży

Punkty do spożycia poza miejscem sprzedaży				Punkty do spożycia w miejscu sprzedaży			
rok	2022	2023	2024	rok	2022	2023	2024
Ilość punktów	24	24	25	Ilość punktów	10	9	9
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5 %	24	22	25	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu do 4,5 %	10	5	9
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 4,5 % do 18 %	23	22	23	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 4,5 % do 18 %	6	8	5
Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 18 %	23	23	23	Ilość wydanych zezwoleń na sprzedaż alkoholu powyżej 18 %	9	9	8

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawadzkiem

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (zwana dalej GKRPA) działa w oparciu o ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Członkowie GKRPA powołani zostali zarządzeniem Burmistrza Zawadzkiego. W skład Komisji wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

Podstawowym zadaniem i głównym celem GKRPA jest podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia spożycia napojów alkoholowych, zmiany struktury ich spożywania oraz zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja poprzez swoją działalność, zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia oraz pomaga rodzinom w trudnych sytuacjach życiowych. GKRPA realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

- 1) opiniowanie propozycji podejmowania działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w ramach realizacji Programu;
- 2) merytorycznego wsparcia realizacji Programu;
- 3) podejmowanie czynności wobec osób nadużywających alkoholu w przypadkach określonych w ustawie;
- 4) opiniowanie wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w przedmiocie zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z zasadami określonymi w uchwałach Rady Miejskiej oraz liczbą punktów sprzedaży;
- 5) uczestniczenie w czynnościach z zakresu kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

GKRPA w ramach swej działalności:

- 1) przyjmuje zgłoszenie o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu;
- 2) zaprasza na rozmowę osoby, co do których wpłynęło zgłoszenie pouczając o zaprzestaniu swoich działań i poddaniu się leczeniu odwykowemu;
- 3) w przypadku gdy osoba zaproszona nie godzi się na dobrowolne leczenie, a wstępne czynności przeprowadzone w sprawie uzasadniają kontynuację postępowania, osoba kierowana jest na badanie przez biegłych, w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu odwykowego;
- 4) przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym w celu zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 5) składa wnioski o wszczęcie postępowań do Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich.

Ilość podjętych działań przez Gminą Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

rok	2022	2023	2024
Liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób, co do których istnieje podejrzenie nadużywania alkoholu; w tym:	9	8	9
Wnioski przekazane przez Komisariat Policji w Zawadzkiem w odniesieniu do osób, które będąc pod wpływem alkoholu zachowywały się w sposób wymagający interwencji policji	0	0	3
Wnioski sporządzone przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Zawadzkiem	9	4	5
Wnioski osób z najbliższego otoczenia lub członków rodzin osób nadużywających alkohol	0	5	1
Sprawy wszczęte w latach poprzednich i kontynuowane przez Komisje	12	13	15

3. Rozpoznanie profilaktyczne

Wszystkie placówki oświatowo-wychowawcze działające na terenie gminy Zawadzkie realizują zadania prewencyjne dotyczące zapobiegania problemom społecznym w oparciu o szkolne programy profilaktyki, co wynika z ustawy o systemie oświaty. Cele szkolnych programów profilaktyki koncentrują się na następujących zagadnieniach:

- 1) eliminowanie lub redukcja wśród uczniów zachowań ryzykownych związanych z używaniem substancji psychoaktywnych;
- 2) rozwijanie postaw prozdrowotnych;
- 3) promowanie pozytywnych wzorów osobowościowych;
- 4) prowadzenia doskonalenia nauczycieli i pedagogów związanego z wdrażaniem nowoczesnych i adekwatnych technologii określania potrzeb profilaktycznych.

Wśród uczniów rozprowadzane są również materiały profilaktyczne w postaci ulotek, broszurek, gadżetów promujących zdrowy styl życia bez uzależnień. Realizowane są programy i warsztaty profilaktyczne w ramach profilaktyki uniwersalnej ukierunkowanej na uświadamianie szkodliwości zażywania alkoholu i innych używek, niewłaściwego korzystania z Internetu oraz przeciwdziałania przemocy, a także realizacja profilaktyki zapobiegającej nadwadze i otyłości w ramach działań promujących aktywność fizyczną, zdrowy styl życia.

Realizowane były m.in.:

Program profilaktyki zintegrowanej „RATOWNICY MARZEŃ”. Zajęcia miały charakter motywacyjny. Bezpośrednim celem programu było wzmocnienie w młodzieży pozytywnego potencjału oraz integracja społeczna, co przekłada się na lepszą atmosferę w grupie rówieśniczej, zwiększenie szacunku, obniżenie poziomu zachowań agresywnych i ograniczenie zachowań ryzykownych.

Program profilaktyczny „CUKIERKI” dla dzieci przedszkolnych i uczniów nauczania zintegrowanego szkoły podstawowej. Program oparty jest na bajce profilaktycznej Agnieszki Grzelak „Cukierki”. Program jest dostosowany do okresu rozwojowego dzieci, nie dostarcza zbyt dużej ilości informacji o charakterze wzbudzającym ciekawość i chęć eksperymentowania, wymową programu jest przestroga. Ogromną zaletą programu jest poruszenie problematyki dzieci charakteryzujących się izolacją i trudnościami emocjonalnymi.

Program rekomendowany „DEBATA” to program profilaktyczny dotyczący alkoholizmu, skierowany głównie do młodzieży, która nie miała jeszcze kontaktu z alkoholem. Jego celem jest zapobieganie

przedwczesnemu spożyciu alkoholu oraz jego negatywnym skutkom, a także promowanie postawy abstynencji. Spotkania w ramach programu mają na celu zrozumienie przekonań młodzieży i próbę ich zmiany. Program ma formę krótkiej interwencji profilaktycznej w grupie, która ma na celu zmniejszenie czynników ryzyka skłaniających młodych ludzi do picia alkoholu.

4. Pomoc terapeutyczna i rehabilitacyjna

Pomoc dla osób uzależnionych i współuzależnionych prowadzi Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich, są to: świadczenia diagnostyczne, diagnostyczne terapeutyczne, indywidualne i grupowe. Ponadto w poradni prowadzona jest pomoc w ramach grup wsparcia - rodzaje grup to: wstępna, początkująca, pogłębiona, zapobiegania nawrotom oraz grupy wsparcia dla członków rodzin - rodzaje grup: wstępna, pogłębiona.

Przy GKRPA działa Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej, który motywuje zarówno osoby uzależnione, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kieruje do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych; motywuje osoby pijące ryzykownie i szkodliwie, ale nie uzależnione, do zmiany szkodliwego wzoru picia; udziela wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. poprzez rozmowy podtrzymujące), rozpoznaje zjawisko przemocy domowej, udziela stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy; inicjuje interwencję w przypadku diagnozy przemocy domowej; gromadzi aktualne informacje na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu miasta, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny. W Punkcie Konsultacyjnym porady udzielane są bezpłatnie.

Działalność Punktu Konsultacyjnego

rok	2022	2023	2024
Ilość konsultacji	410	380	360
Ilość osób ogółem	38	92	49
Ilość osób w wieku do 30 lat	15	47	28
Ilość osób w wieku powyżej 30 lat	19	31	18
Ilość osób w wieku powyżej 60 lat	4	14	3

5. Dane dotyczące udzielania pomocy rodzinom, w których występują problemy uzależnień

Szeroko rozumianą pomoc społeczną dla osób dotkniętych i zagrożonych alkoholizmem udziela Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS). Osobom i rodzinom zagrożonym i dotkniętym alkoholizmem OPS świadczy pomoc, w oparciu o kontrakt socjalny, pracę socjalną, a w razie potrzeby przyznaje świadczenie w postaci zasiłku. Osoby zmagające się z tym problemem kierowane są do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Pracownicy socjalni współpracują również z placówkami leczenia uzależnień, sądem, kuratorami sądowymi, Komendą Policji, a także z placówkami oświatowymi. Przy OPS działa Punkt Pomocy Kryzysowej dla Ofiar Przemocy, w którym udzielana jest bezpłatna pomoc wszystkim osobom, nie radzącym sobie w sytuacji kryzysu, stresu, często związanych z doznawaną przemocą - najczęściej porad dotyczy spraw socjalno - prawnych, a także psychologicznych. OPS udziela pomocy materialnej rodzinom, gdzie problemy społeczne powstały z powodu uzależnienia i współuzależnienia od choroby alkoholowej, to bardzo niepokojące zjawisko mające wpływ na przyszłe życie dzieci z rodzin dysfunkcyjnych. Rodziny te objęte są różnymi formami pomocy finansowej, pomocy w naturze oraz pomocy socjalnej. Udzielaną pomoc finansową, głównie pomoc w postaci zasiłków okresowych, celowych oraz w naturze w formie talonów żywnościowych, odzieży itp. przedstawiono w poniższej tabeli:

Ilość osób objętych pomocą przez Zespół Interdyscyplinarny

rok	2022	2023	2024
Liczba rodzin objętych pomocą ogółem	189	174	176
Liczba rodzin z problemem alkoholowym objętych pomocą:	9	10	15
liczba osób w rodzinach	29	28	26

Ilości osób objętych pomocą przez Ośrodek Pomocy Społecznej

rok	2022	2023	2024
Ilość osób	189	174	176
w tym ilość uczniów korzystających z pomocy w formie dożywiania w szkołach	43	19	20

6. Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Zjawisko przemocy w nierozłączny sposób wiąże się z problemem alkoholowym występującym w rodzinach. Dane wskazują, że większość interwencji domowych związana jest ze spożyciem alkoholu. Na terenie gminy działa tzw. Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, który zajmuje się diagnozowaniem problemu przemocy w rodzinie, podejmowaniem działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą, rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym oraz inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie. Ośrodek Pomocy Społecznej w Zawadzkiem zapewnia obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego, co łączy się z koordynacją działań podejmowanych w ramach programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochroną przed przemocą w rodzinie oraz podejmuje szereg działań w związku z realizacją programu.

IV. Cele i zadania programu.

Celem głównym Programu jest przeciwdziałanie uzależnieniom poprzez prowadzenie działań edukacyjnych, informacyjnych i profilaktycznych oraz ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z uzależnień, realizowane poprzez działania terapeutyczne i rehabilitacyjne.

Cele Programu osiągnąć będą poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców gminy Zawadzkie na temat uzależnienia od alkoholu, narkotyków i uzależnień behawioralnych. Podejmowane działania będą zmierzały do zmiany struktury spożycia alkoholu, podnoszenie kompetencji kadr, prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych, terapeutycznych i rehabilitacyjnych.

Główny cel Programu realizowany będzie w obszarach:

- profilaktyki uniwersalnej-adresowanej do dzieci, młodzieży i dorosłych bez względu na stopień indywidualnego ryzyka wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyki selektywnej-adresowanej do grup o podwyższonym ryzyku wystąpienia problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych,
- profilaktyki wskazującej-adresowanej do grup osób, które demonstrować wczesne symptomy problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, ale nie spełniających kryteriów diagnostycznych picia szkodliwego lub uzależnienia,
- terapii-obejmując osoby wymagające specjalistycznej pomocy w związku z uzależnieniem,
- rehabilitacji poprzez realizację programu readaptacji obejmujących wsparcie psychologiczne, socjalne i społeczne oraz wsparcie działalności środowisk abstynenckich.

Profilaktyka uzależnień to świadome działanie nastawione na jednostki lub grupy społeczne, mające na celu ograniczenie rozmiarów używania i nadużywania substancji psychoaktywnych oraz zapobieganie różnorodnym problemom z tym związanych, zanim one wystąpią. Priorytetem działań podejmowanych w ramach realizacji Programu będą:

- działania informacyjno-edukacyjne,
- profilaktyka zachowań ryzykownych,
- dostęp do specjalistów, poradnictwo i wsparcie w rozwiązywaniu problemów osób uzależnionych oraz doświadczających przemocy i ich rodzin,

- podnoszenie kompetencji osób pracujących z osobami uzależnionymi i ich rodzinami oraz doświadczających przemocy,
- diagnozowanie i monitorowanie problemów uzależnień oraz występowanie przemocy.

1. Cel główny:

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków oraz osób zagrożonych uzależnieniem.

1.2 Cel szczegółowy:

Zapewnienie ciągłości i zwiększenie dostępności bezpłatnej pomocy terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i substancji psychoaktywnych, redukcja szkód wywołanych spożyciem alkoholu i innymi środkami odurzającymi, poprawa sytuacji rodzin z problemem uzależnień, poprzez:

- wspieranie Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich,
- współpraca z grupami abstynenckimi,
- zapewnienie dostępu do informacji o placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób uzależnionych,
- prowadzenie przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych rozmów motywujących osoby uzależnione do podjęcia leczenia odwykowego,
- opłacanie kosztów sądowych, kosztów zespołu biegłych wydających opinie w przedmiocie uzależnienia od alkoholu poszczególnych osób, wobec których skierowano wnioski o leczenie odwykowe,
- realizacja usługi indywidualnego poradnictwa specjalistycznego z zakresu wsparcia terapeutycznego,
- organizowanie i finansowanie szkoleń,
- zakup materiałów biurowych, wyposażenia dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz biura obsługi.

Wskaźnik osiągniętego celu:

- liczba osób objętych wsparciem,
- liczba udzielonych porad,
- liczba osób skierowanych na badanie biegłych,
- liczba osób skierowanych do sądu.

2. Cel główny:

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

2.1 Cel szczegółowy:

Udzielanie pomocy rodzinom z problemem alkoholowym i narkomanii, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb dziecka oraz podnoszenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, poprzez:

- prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin,
- wspieranie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zawadzkiem,
- wspieranie i współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Zawadzkiem przy realizacji projektów,
- wspieranie działań i współpraca z Komendą Powiatową Policji w Strzelcach Opolskich oraz Komisariatem Policji w Zawadzkiem,
- dofinansowanie działań prowadzonych przez Centrum Terapii i Profilaktyki w Strzelcach Opolskich,

- f) kierowanie osób uzależnionych na badania przez biegłego lekarza psychiatrę i psychologa w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- g) kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego o zastosowanie wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku leczenia odwykowego,
- h) współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w zakresie procedury interwencji wobec przemocy w rodzinie, udział w Zespole Interdyscyplinarnym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- i) powadzenie edukacji publicznej zwiększającej świadomość rodziców i opiekunów w wychowaniu dzieci i młodzieży, korygującej postawy rodzicielskie.

Wskaźnik osiągniętego celu:

- liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego, w których udział wzięli członkowie Komisji,
- liczba wniosków skierowanych przez Zespół Interdyscyplinarny do GKRPA dot. uzależnienia od alkoholu,
- ilość zrealizowanych kampanii,
- liczba materiałów edukacyjnych.

3. Cel główny:

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

3.1 Cele szczegółowe:

Realizacja działań profilaktycznych podejmowanych wobec dzieci i młodzieży, jako alternatywne formy spędzania czasu wolnego. Inicjowanie, organizowanie oraz współuczestnictwo w kampaniach społecznych oraz przedsięwzięciach edukacyjno-informacyjnych w zakresie problematyki uzależnień, picia ryzykownego i szkodliwego, w tym przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców, poprzez:

- a) aktywny udział samorządu lokalnego w kampaniach edukacyjno-profilaktycznych,
- b) zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych i informacyjnych- ulotek, broszur, plakatów, gadżetów i innych materiałów o tematyce profilaktycznej, itp.,
- c) upowszechnianie materiałów informacyjnych z zakresu problemów alkoholizmu, narkomanii w szczególności w lokalnych mediach, szkołach i innych instytucjach,
- d) realizację programów opiekuńczo-wychowawczych obejmujących profilaktykę, w szczególności: przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii, przemocy w rodzinie, skierowanych do dzieci i młodzieży na zajęciach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych wraz z dożywianiem, zakupem materiałów do pracy na zajęciach i sfinansowaniem wyposażenia potrzebnego do zajęć, w tym także organizowaniem innych zajęć dla w/w dzieci i młodzieży, jak np. wyjazdy do teatru, na basen, do kina, warsztaty profilaktyczne, itp.,
- e) organizowanie szkoleń, warsztatów, prelekcji i innych zajęć z zakresu tematyki uzależnienia od alkoholu, narkomanii oraz przemocy skierowanych do różnych grup wiekowych i społecznych,
- f) organizację i finansowanie różnych form wypoczynku dla dzieci i młodzieży,
- g) współpracę z policją oraz z innymi instytucjami w zakresie wspólnego reagowania na występujące problemy,
- h) prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów jako element programu profilaktycznego,
- i) organizację oraz dofinansowanie różnych imprez,

j) realizowanie gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w korelacji ze szkolnymi programami profilaktyki poprzez:

- realizację programów profilaktycznych w szkołach min. polegających na współpracy z kadrą pedagogiczną szkoły, opiekunami zajęć socjoterapeutycznych i opiekuńczo-wychowawczych,
- dodatkowe działania o charakterze edukacyjnym np. warsztaty, szkolenia przeznaczone dla rodziców uczniów,
- działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży,

k) finansowanie wyżywienia dla dzieci uczestniczących w zajęciach ognisk środowiskowych.

Wskaźnik osiągniętego celu:

- liczba programów,
 - liczba działań edukacyjnych,
 - liczba szkoleń, konferencji, seminariów,
 - liczba działań informacyjno-edukacyjnych,
 - liczba osób biorących udział w programie,
 - liczba osób objętych wsparciem,
 - liczba zakupionych materiałów edukacyjnych.

4. Cel główny:

Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.

4.1 Cel szczegółowy:

Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych w obszarze profilaktyki i rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez:

- a) współpracę z ruchami samopomocowymi, w tym wsparcie środowisk abstynenckich,
- b) wspomaganie działalności GKRPA, Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i członków ich rodzin poprzez zakup niezbędnego sprzętu, wyposażenia, materiałów biurowych,
- c) udzielanie dotacji na rzecz organizacji pozarządowych, instytucji, stowarzyszeń, fundacji, osób fizycznych i innych uprawnionych podmiotów organizujących wypoczynek dla dzieci i młodzieży,
- d) organizowanie imprez profilaktycznych,
- e) utrzymanie i doposażenie placówek organizujących pozalekcyjne formy opieki nad uczniami w Żędowicach, Zawadzkiem i Kielczy,
- f) dofinansowanie zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych, materiałów edukacyjno-informacyjnych niezbędnych do realizacji zadań,
- g) dofinansowanie organizacji imprez kulturalno-rekreacyjno-sportowych, których celem jest propagowanie idei zdrowego stylu życia,
- h) dofinansowanie zakupu sprzętu sportowego i materiałów do prowadzenia zajęć o charakterze promującym zdrowy styl życia dla dzieci i młodzieży,
- i) zapewnienie udziału finansowego w modernizacji obiektów rekreacyjno-sportowych.

Wskaźnik osiągniętego celu:

- liczba udzielonego wsparcia,
- liczba imprez/wydarzeń promujących zdrowy styl życia.

5. Cel główny:

Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

5.1 Cele szczegółowe:

Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowymi.

Zapewnienie działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Ograniczanie dostępu do alkoholu, poprzez:

- a) podejmowanie działań edukacyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych pod kątem przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- b) organizację szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- c) wydawanie postanowień o zgodności punktów sprzedaży z warunkami określonymi w uchwałach Rady Miejskiej w Zawadzkiem,
- d) prowadzenie z policją cyklicznych akcji prewencyjno-edukacyjnych,
- e) powiadomienie odpowiednich służb o naruszeniu przepisów prawa.

Wskaźnik osiągniętego celu:

- liczba zaopiniowanych wniosków,
- liczba szkoleń i uczestników,
- liczba interwencji.

V. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zawadzkiem.

1. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołuje Burmistrz Zawadzkiego.

2. W skład Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wchodzi osoby przeszkolone w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

3. Zadania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) podnoszenie kwalifikacji i kompetencji poprzez udział w szkoleniach, konferencjach i seminariach;
- 2) inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy, związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- 3) podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego;
- 4) przeprowadzanie rozmów motywacyjno-interwencyjnych z osobami mającymi problem alkoholowy i ich bliskimi;
- 5) kierowanie osób nadużywających alkoholu na specjalistyczne badania wykonywane przez lekarzy biegłych;
- 6) współdziałanie z organami samorządu i organizacjami pozarządowymi w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi;
- 7) kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych;
- 8) wydawanie opinii o zgodności punktu sprzedaży napojów alkoholowych z uchwałami Rady Miejskiej w Zawadzkiem w sprawie ustalenia maksymalnej liczby zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie gminy Zawadzkie oraz ustalenia zasad usytuowania miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych;

- 9) współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Komisariatem Policji w celu diagnozowania oraz zapobiegania zjawiskom patologii i przemocy w rodzinie.

4. Procedura rozpatrywania wniosków wpływających do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:

- 1) wniosek do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może złożyć dowolna osoba (sąsiad, krewny, członek rodziny) lub instytucja (zakład pracy, Ośrodek Pomocy Społecznej, Policja, Prokuratura Rejonowa itp.), która posiada informacje o osobie nadużywającej alkohol, powodującej rozkład życia rodzinnego, demoralizację małoletnich, uchylającą się od pracy albo systematycznie zakłócającą spokój lub porządek publiczny;
- 2) osoba wskazana we wniosku zostaje zaproszona na posiedzenie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w której uczestniczą członkowie komisji, a w uzasadnionych przypadkach przedstawiciele instytucji pomocowych;
- 3) w trakcie prowadzonego postępowania Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może zaprosić na posiedzenie jako świadków rodzinę osoby wobec której prowadzone jest postępowanie
- 4) w toku prowadzonego postępowania mimo braku obecności osoby zapraszanej Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych może podjąć decyzję o skierowanie danej osoby na badanie w celu wydania opinii o stopniu uzależnienia od alkoholu lub na przymusowe leczenie odwykowe.

5. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje wynagrodzenie za udział w posiedzeniach:

- 1) dla członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ustala się wynagrodzenie w wysokości 250,00 zł brutto za udział w jednym posiedzeniu komisji;
- 2) podstawę wypłaty wynagrodzenia stanowi imienna lista wypłat, a jej podstawą jest lista obecności;
- 3) członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje zwrot kosztów poniesionych z tytułu podróży służbowych dotyczących szkoleń oraz wyjazdów związanych z wykonywaniem zadań komisji.

VI. Przewidywane efekty realizacji programu.

1. Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy Zawadzkie na temat uzależnień od alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych, a także na temat przemocy domowej i rówieśniczej.

2. Podnoszenie świadomości mieszkańców gminy Zawadzkie, dotyczących instytucji i osób udzielających pomocy poprzez formy oferowane przez instytucje gminne, powiatowe i ogólnopolskie.

VII. Monitoring i ewaluacja realizacji Gminnego Programu

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii od podmiotów zaangażowanych w jego realizację przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Ponadto jako element ewaluacji przewiduje się następujące działania nie generujące kosztów, poza kosztami pracy:

- 1) bieżąca ocena szkoleń i innych przedsięwzięć edukacyjnych;
- 2) bieżąca analiza realizacji programu pod względem adekwatności do potrzeb, efektywności, użyteczności i trwałości.

VIII. Sposób finansowania programu.

Realizacja zadań Programu finansowana będzie ze środków własnych Gminy pochodzących z opłat wnoszonych przez przedsiębiorców za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz środków z opłat za zezwolenia na hurtową sprzedaż napojów alkoholowych w opakowaniach do 300ml.

Zgodnie z art. 18² Ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi dochody z opłat za zezwolenia wydawane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację powyższego Programu i nie mogą być przeznaczone na inne cele.

Opłata wnoszona przez przedsiębiorców prowadzących hurtowy obrót alkoholem tzw. „małpki” przeznaczona jest na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu, w szczególności na realizację zadań wskazanych w niniejszym Programie. Środki te nie mogą być przeznaczone na zadania, które ustawowo przypisane są innym podmiotom.

rok	2022	2023	2024
Wpływy z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych	250.685,33	269.906,29	274.943,11
Wpływy z opłat od sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml, tzw. „małpki”	94.334,32	66.707,47	71.433,29
Wysokość wydatkowanej kwoty przeznaczonej na przeciwdziałanie alkoholizmowi oraz na przeciwdziałanie narkomanii	251.021,60	304.062,20	309.528,00

IX. Sprawozdawczość i ocena realizacji działań.

Raport z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki sporządzony jest każdego roku i przedstawiony Radzie Miejskiej w Zawadzkiem do 30 czerwca roku następnego.